ВИСТАВКА ТВОРІВ І. О. СОКОЛОВА

УКРАЇНСЬКА КАРТИННА ГАЛЕРЕЯ
ХАРКІВ

Пролетарі всіх країн, єднайтеся!

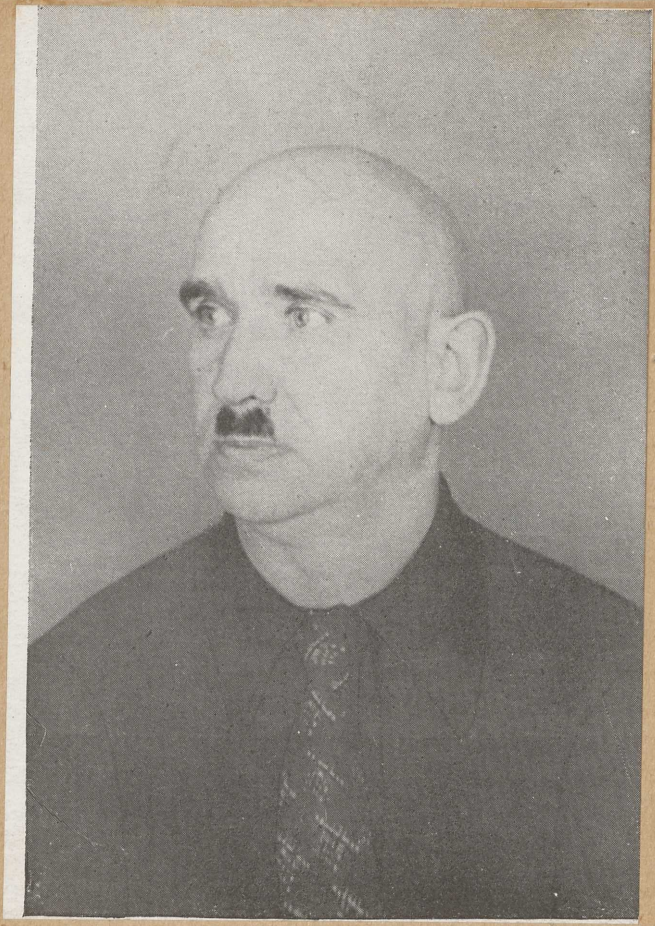

Ілля Олексійович Соколов

NE678.S6
A4 1938

ОБЛВІДДІЛ В СПРАВАХ МИСТЕЦТВ
ПРИ ХАРКІВСЬКОМУ ОБЛВИКОНКОМІ

УКРАЇНСЬКА КАРТИННА ГАЛЕРЕЯ, ХАРКІВ

КАТАЛОГ ВИСТАВКИ ТВОРІВ ІЛЛІ ОЛЕКСІЙОВИЧА СОКОЛОВА

ЛИСТОПАД 1938 р.
СІЧЕНЬ 1939 р.

УКРАЇНСЬКА КАРТИННА ГАЛЕРЕЯ
ХАРКІВ * 1938

Frick Art Reference Library

Редактор—Кривень, П. В.
Техредактор—Варліх, Б. П.

ІЛЛЯ СОКОЛОВ

Серед радянських художників станкової гравюри Ілля Соколов гідно посідає одне з перших місць. Ентузіаст ліногравюри, якій служить майже 20 років і не зраджує цього матеріалу, він вже давно виріс у видатного майстра нашої графіки. Досконалість технічних засобів, глибока тематична насиченість його творів, яскрава реалістична цілеспрямованість, підкорення своїх творчих задач ідеям сучасності — зробили ім'я Соколова близьким широким колам радянського глядача. Виразні гравюрні аркуші художника поширені в багатьох сотнях, і навіть тисячах примірників, не тільки в збірках музеїв або як прикраси громадських і культурних установ, але і як оздоба житла широких кіл радянських громадян. Ліногравюри Соколова, крім безпосередньої краси графічного зву-

ЦНБ 3429

чання, особливо приваблюють сюжетами труда і поезією соціалістичної індустрії, яку так вміє відбивати цей чутливий художник.

Творчий шлях Соколова—це тридцять років безперервної праці в мистецтві. Життя рано ввело художника в коло своїх демократичних тем.

Ілля Олексійович Соколов народився 1890 р. в історичному селі Філях під Москвою. Він походить з пролетарської сім'ї. Батько майбутнього художника служив „дядькою" в Лазаревському Інституті східніх мов, а пізніше працював в Москві листоношею.

Дитячі враження підмосковного ландшафта чергуються в Соколова з міським пейзажем і побутом міщанських сімей. Дитячі та юнацькі роки його проходять в умовах міста. Він вчиться в загально-освітній школі при духовній семінарії і вже на шкільній лаві мріє стати художником. Батько радий був піти йому назустріч в його прагненнях, але брак потрібних для цього коштів не дав йому змоги віддати сина до художньої школи. Після закінчення школи батько віддає Соколова у науку до майстра-іконописця.

Багато видатних радянських художників старшого покоління не уникли цієї іконо-

писної науки. В іконописців вчилися свого часу художники Мешков, Ульянов та інші. Соколов був відданнй у науку до Г. Д. Почотного, де і пробув він шість років. Учень академіка Шокорева, Почотний був добрим майстром живопису, але з учнями майже не занімався, і Соколов вчився „упригляду“ та користуючись зокрема порадами дочки хазяїна, теж художниці. Сам Почотний був одчайдушним самодуром, деспотом і п'яницею.

Прагнучи до живопису, Соколов починає заняття в студії А. П. Большакова. В 1909—1911 роках він проходить головний і натурний класи, безперервно вправляючись у малюнку з живої моделі.

1911 р. Соколов примушений був перервати свою художню освіту, бо був призваний на воєнну службу. Його відсилають рядовим до фортеці Оссовець, яка стала для художника місцем служби до початку імперіалістичної війни. В Оссовці Соколов—декоратор гарнізонного театра. Щасливим моментом була для нього тут зустріч з художником Емілем Лане, який також відбував воїнську повинність в Оссовці. Лане познайомив солдата—художника з іменами кращих майстрів,

розповів йому про свої зустрічі з художниками, показав, як різати обрізну гравюру на дереві. Спроба гравирування на продольній дошці не захопила тоді художника, але розмови з Лане дуже поширили його художні знання і сприяли розвиткові смаку майбутнього гравера.

У війні 1914 р. Соколов бере участь у перших походах і боях проти німців. Йому доводиться перетерпіти весь жах бойні на Мазурських болотах. Тут він і потрапляє в полон.

Життя в німецькому полоні — суворі дні для художника. Він пройшов стадії тяжкого казарменного життя, виснажливої примусової роботи в шахтах, на брикетній фабриці, в сільському господарстві.

У полоні Соколов перетерпів жахливий голод. Він намагався втекти від страшних умов полону, але був спійманий і відданий воєнному суду.

Полон не зломив волі Соколова і не згасив його бажання стати художником. Вдачею спокійний і м'який, він зумів уникнути згубних впливів оточення і не піддався песимістичним настроям.

1918 року Соколов повертається на батьківщину з палким бажанням віддати себе цілком мистецтву.

1919 рік був для Соколова роком його народження, як гравера. Познайомившись з гравером С. М. Колесніковим, він потрапляє до Московського Пролеткульту, де починає працювати помічником Колеснікова у живописній майстерні. Цього таки року до Пролеткульту приходить В. Д. Фалілеєв, запрошений керувати графічною майстернею, тільки-но створеною. Фалілеєв знайомить Соколова з технікою гравирування на лінолеумі, а також із засобами друку гравюр. Але на той час художник ще „соромиться“ працювати над гравюрою, вважаючи, що це мистецтво, через його складність, є привілей лише „обраних“. Проте, Фалілеєв так зумів зацікавити Соколова своїми дослідами у чорній і кольоровій ліногравюрі, що той став почувати себе, за його словами, „доведеним до кипіння“.

Влітку 1919 року, перед від'їздом з учнями в екскурсію до Києва, Соколов одержує від Фалілеєва на дорогу різець і лінолеум з коротким наказом—порадою: „Ось, спробуйте, наріжте“.

Художник зважився і от під Києвом і в Липецьку з-під несміливого ще різця його з'явились перші ліногравюри „На городі“, „Місток“, „Вітряк“. Рисунок їхній був ще нечіткий і в розв'язанні композиції бракувало простору, але вже в цих роботах відчувається майбутня кріпка гравюрна мова художника і лаконізм його графічного виразу.

Фалілеєв приязно зустрів перші гравюри сором'язливого художника і радив йому цілком присвятити себе цьому мистецтву. Гравюру Соколова „На городі“ купує Румянцевський Музей (тепер Бібліотека ім. Леніна—Москва).

Це надає художникові впевненості у своїх силах, і підбадьорений своїм чутливим учителем, Соколов буквально „запоєм“ починає гравирування своїх дальших творів.

1920 року Соколов вже асистент Фалілеєва, а з 1921 року, після уходу професора, він стає за керівника графічної майстерні Пролеткульту. В цей час він робить з учнями далеку подорож на Алтай. Повертаючись назад, молоді художники влаштовують в Алтайську, Барнаулі, Бійську і Новосибірську виставки своїх етюдних робіт; на них Со-

колов вперше виставляє свої гравюри на лінолеумі.

1922 року Соколов разом з Колесніковим залишає Пролеткульт і з цього часу починається самостійна безперервна гравюрна діяльність художника, що й донині триває. Ця діяльність приваблює своїм колосальним трудом, великим обсягом роботи, любовним ставленням до матеріалу, чесністю і творчою сміливістю.

У галузі ліногравюри Соколова сміливо можна назвати подвижником — так вперто, гаряче, не задовольняючись досягненнями, раз-у-раз удосконалюючи своє мистецтво і ставлячи перед собою щораз нові завдання, працює цей невтомний художник. Своєю творчістю він служить широким масам, пропагуючи через ліноматеріал найактивніші теми з радянського життя. У цій саме роботі і створилася творча індивідуальність Соколова, як найвидатнішого нашого радянського майстра кольорової ліногравюри.

Художня діяльність Соколова не проходить замкнено і „келейно". Будучи добрим майстром-громадянином, він прагне зв'язати себе безпосередніми стосунками з промисловими центрами нашої Соціалістичної Батьківщини.

1926 року художник, один з перших, робить малюнки і акварелі на московському заводі „Серп і Молот“. Саме тут бере початок його тема Соціалістичної індустрії (гравюра „Прокатний цех“).

Підчас бурхливого будівництва Магнітобуду і Кузнецькбуду, 1930 р. він їде до Сибіру, щоб творами своїми встигнути відбити гігантські промислові будівництва.

1931 року з'являються чудові його гуаші „Будівництво домни № 1“ і „Будівництво домни № 2“, а 1932 р. він закінчує велику кольорову гравюру „Будівництво мартенівського цеху“, яка вражає величністю панорами будівництва Кузнецькбуду.

Подорожі до Феодосії (1933 р.), до Таганрогу на Озівське море (1934 р.), у Донбас (1936 р.) дали монументальні кольорові ліногравюри „Бандажний цех“ (Таганрогський завод), „Відлив чавуну на конвеєр“, „Перший Радянський блюмінг“.

У Феодосійському порту художник побачив парусне судно „Вега“, що повернулося з дальнього рейсу, і відобразив цей чудової краси корабель у ліногравюрі.

Основні моменти тематичного змісту гравюр Соколова, їх технічні засоби і художній

стиль найкраще простежити на лінолеумних його роботах. В них обдарованість майстра виявилася з найбільшою безпосередністю і виразністю.

Сприймання Соколовим дійсності, що його оточує, далеке від ілюзіонізму, вибагливості та психологічної надламаності. Він—здоровий реаліст з глибоким почуттям правдивості зображення, і всіляко уникає стилізаторства, формалістичних „дослідів" і вишуканого декоративізму. Композиції його спокійні і чітко побудовані, рисунок точний і вивірений, колір — графічно лаконічний і в міру емоціональний. Ви не знайдете у художника гравюрного вишуку, подібного до речей Остроумової-Лебедевої, не зустрінете і пекельної палітри фарб і напруженої лінії, чим вражав Фалілеєв. Експресивність рисунку і композиції, динаміка дії—невластиві гравюрам Соколова,—вони до певної міри статичні—але разом із тим—монументальні. Не зважаючи на це, художника ніяк неможна назвати безтемпераментним. Епічність гравюр, досягнута ним—результат великого внутрішнього художнього хвилювання, властивого йому методу роботи, виправданої стриманості, вмілого координування художніх засобів. Це—

індивідуальна властивість Соколова — гравера.

Аналіз графічних засобів творчості Соколова примушує нас віднести художника до типу так званих граверів—живописців (peintres-graveurs). Оперуючи з білою площиною аркуша, він з виключною сміливістю досягає живописності гравюрного зображення, особливо, вживаючи тільки чорного кольору. Обережно контрастуючи біле з чорним, Соколов так непомітно насичує простір, що він стає в нього ніби-то багатокольоровим, живописним, і біле моделює форму і об'єм з яскравою силою виразності. В цьому сказалася школа французького художника Валлотона, вплив якого відчувається в гравюрах Соколова першого періоду.

В кольоровій ліногравюрі художник звичаєм своїм працює великими площинами кольору, стикаючи їх у чітких і живописних співвідношеннях, але контраст фарб не має в нього надто різких і подразливих переходів. Чисто лінійного розв'язання форми Соколов вживає обережно і робить це він звичайно не в основному тоні, а в додаткових.

У художника своя живописно-графічна гама кольору; серед улюблених його сполу-

чень фарб — сірі, жовті, зелені, коричнево-червоні тони.

Етюдні акварелі і гуаші Соколова мають звичайно підготовчий характер для майбутнього гравирування. В його живописі, — не зважаючи на багатство кольору і деталізацію композицій,—завжди відчуваються риси гравернoго мислення. Маси об'ємів він фіксує чітко виявленими плямами світлотіні.

Такі саме і цілком закінчені, глибоко самостійні його гуаші на теми подорожей до Кузнецькбуду і до Феодосії. І лише у витончених в обробці мініатюрах олією на пап'є-маше („Портрет художника Суворова", „Портрет батька", Портрет матері") художник виявляє себе вже, ніби, чистим живописцем.

Одночасно з технічним розвитком зріла і розвивалася тематика творів художника. Кревно пов'язаний з пролетарським побутом, Соколов став поетом трудового життя. Турботи і радість труда він усвідомлює завжди в глибоких образах. Коли в ранній серії його гравюр „Німецький полон" процеси труда подаються, до певної міри, в узагальненому вигляді, з перевагою пейзажу („На ріллі", „Обід на полі", „Стара шахта"), то в гравю-

рах на теми міського життя він вже дає розгорнуті картини побутових мотивів. Тут тяжіння художника до жанру виявляється найбільш виразно.

Труд пралі, швачки, хатньої робітниці, шевця зображується Соколовим в інтимній інтер'єрній формі звичайно чорних ґравюр, зроблених напів-валлотонівською манірою. З цих творів художника видатніші „Примірка плаття", „Прасувальниця". Композиція „Праля" особливо виразно звучить у кольоровій гравюрі. З сюжетів сільського труда впадають у око „Жнива" і „Сільський швець".

Мотив труда чудово сполучається в Соколова з мотивами хатнього побуту і сім'ї. Затишний демократичний інтер'єр з розчиненим вікном і кутком пейзажу дворика, комодом, лампою з абажуром, простим дзеркалом і мережаною завіскою—дуже типовий для художника. Гравюри на ці мотиви, особливо „Туалет', і „Мережниця", приваблюють своїм ліризмом, теплотою почуття та інтимністю. „Туалет", „Мережниця", — взагалі кращі твори Соколова перших років його роботи, якщо не брати на увагу „Хвору" і „Жебрачку".

Від теми одиночного труда кустарів і хатнього оточення художник переходить до поезії промислового виробництва і колективного труда. У цьому закономірно виявилося ідейно-політичне зростання художника. Ні в кого з радянських граверів ми не побачимо такої пильної і проникливої уваги до виробничої теми, як у цього майстра.

Соколов—кращий наш художник соціалістичної індустрії, оспівувач могутнього радянського будівництва, що відбив у своїх творах всю велич, розмах і поезію радянського труда.

Композиції виробничих мотивів Соколова відзначаються монументальністю і серйозною продуманістю деталей зображення. Техніку виробничих процесів він показує без естетичних домислів, але не скучно. Всі його гравюри прекрасно затямлюються. Їх реалізм базується на старанному вивченні натури. „Випуск сталі", „Відлив чавуну на конвеєр", „Перший радянський блюмінг", „Домна вночі", „Прокатний цех" та інші в могутній ритмиці кольору яскраво відбивають пафос соціалістичної індустрії.

Портретний жанр представлений в Соколова невеликою кількістю робіт. З ліноле-

умних робіт його можна відзначити портрет В. С. І. (1925 р.), дуже цікавий композицією, психологічною виразністю і лаконізмом кольору. Чудові своєю монументальністю портрети товаришів Сталіна і Ворошилова, виконані у чорній манірі.

Серед останніх робіт „Букет“ і „Жоржини“ ніби завершують мотиви радісного сприймання життя. Ці багатобарвні гравюри — зразки впевненої майстерності Соколова в натюрморті, що приваблюють не тільки живописністю, але й графічною лагідністю виразу ліноматеріалу.

Тепер у творчих задумах Соколова ряд нових мотивів. Він закінчив ескіз портрета О. М. Горького для ліногравюри у сім — вісім фарб. Образ великого народного письменника подається художником на тлі морського пейзажу з „гордо реющим“ буревісником і зігзагами блискавок серед хмар грізних.

Творчі досягнення Іллі Соколова — прекрасний матеріал для молоді, яка працює в галузі графічного мистецтва.

Вивчаючи техніку його ліногравюр і ознайомлюючись з художньою якістю робіт досвідченого майстра, молоді кадри слідом за

Соколовим створюють в наші дні цікаві тематикою і технікою виконання станкові гравюри, несучи своє бадьоре і реалістичне мистецтво нашим радянським масам.

Мих. Сокольніков

Москва, 1938 р.

1919 р.

1. **На городі.** Ліногравюра. 9,7 x 13 см.
2. **Місток.** Ліногравюра. 13,2 x 20,5 см.
3. **Вітряк.** Ліногравюра. 11,7 x 18,5 см.
4. **Стара шахта, з серії „Німецький полон“.** Ліногравюра. 19 x 27 см.
5. **Брикетна фабрика, з серії „Німецький полон“.** Ліногравюра. 15,5 x 21 см.
6. **Жнива, з серії „Німецький полон“.** Ліногравюра. 17 x 20 см.
7. **Натюрморт.** Перша спроба кольорової ліногравюри. 15 x 11 см.

*8. **Швець.** Кольорова ліногравюра, 5 дошок. 17 x 13 см.

9. **Молотьба, з серії „Німецький полон“.** Ліногравюра. 19,5 x 26,5 см.

*10. **З лампою** Кольорова ліногравюра, 4 дошки. 15 x 15 см.

11. **Обід на полі, з серії „Німецький полон“.** Ліногравюра. 17 x 20 см.

12. **Дівчинка в кріслі.** Кольорова ліногравюра, 2 дошки. 16 x 14,5 см.
13. **Стара з книжкою.** Офорт. 24,2 x 19,8 см.

1920 р.

14. **В шахті, з серії Німецький полон".** Ліногравюра. 14 x 18 см.
15. **Вночі.** Ліногравюра. 25 x 18,5 см.
16. **Перед дзеркалом.** Ліногравюра. 27 x 18,3 см.
17. **Праля.** Ліногравюра. 21 x 18,3 см.
*18. **Швець.** Ліногравюра. 23,5 x 17 см.
19. **На ріллі, з серії „Німецький полон".** Ліногравюра. 19,5 x 26 см.
*20. **Етюд, голий хлопчик.** Кольорова ліногравюра, 2 дошки. 26,5 x 20 см.
21. **Мати.** Кольорова ліногравюра, 2 дошки. 26,5 x 20,5 см.
22. **Чайна.** Кольорова ліногравюра, 2 дошки. 20 x 25,5 см.
*23. **Кінь упав, з серії „Вулиця".** Ліногравюра. 10,5 x 13,5 см.
*24. **Біля кооперативу, з серії „Вулиця".** Ліногравюра. 10 x 13,5 см.
25. **„Мысли ветренные". Копія з народної картинки зі збірки Ровінського.** Кольорова ліногравюра, 6 дошок. 22 x 16 см.

1921 р.

*26. **Стара.** Кольорова ліногравюра, 3 дошки. 27 x 20,5 см.
*27. **Стара.** Відтиск іншими фарбами. 27 x 20,5 см.
28. **Копають картоплю, з серії „Німецький полон“.** Ліногравюра. 21 x 27 см.
*29. **Портрет М. Е. К.** Кольорова ліногравюра, 5 дошок. 27 x 23,3

1922 р.

30. **Хвора.** Кольорова ліногравюра, 5 дошок, 11 фарб. 33 x 26,5 см.
31. **Бабуся з онукою.** Кольорова ліногравюра, 2 дошки. 26,3 x 17,5 см.
32. **Жебрачка.** Кольорова ліногравюра, 4 дошки, 9 фарб. 37,5 x 29,5 см.
33. **Портрет К. З. С.** Кольорова ліногравюра, 4 дошки. 26,3 x 27,5 см.
*34. **Туалет.** Кольорова ліногравюра, 4 дошки. 24 x 32 см.
*35. **Туалет.** Відтиск іншими фарбами. 24 x 32 см.
36. **Сонячний день.** Ліногравюра. 16,5 x 18,5 см.

1923 р.

37. **Примірка плаття.** Олівець, білила. 37,5 x 25 см.
38. **Примірка плаття.** Ліногравюра. 24 x 19 см.
39. **Жнива.** Ліногравюра. 24,5 x 17,5 см.
40. **За роботою.** Ліногравюра. 23,5 x 19 см.
*41. **Прасувальниця.** Ліногравюра. 20 x 22 см.
*42. **Купання.** Ліногравюра. 18,5 x 16 см.
43. **У театрі.** Ліногравюра. 9 x 9,2 см.
44. **Етюд моделі.** Ліногравюра. 21 x 7,5 см.

1924 р.

45. **Увечорі.** Олівець, білила. 37,5 x 28 см.
46. „ Ліногравюра. 25,5 x 17,3 см.
47. **Чаювання.** Ліногравюра. 14 x 18,5 см.
48. **Коло печі.** Ліногравюра. 24,3 x 16,5 см.
49. **Етюд: модель, що сидить.** Кольорова ліногравюра. 35 x 25 см.
50. **Етюд: модель що лежить.** Кольорова ліногравюра, 4 дошки. 21,5 x 30,5 см.
51. **Етюд: модель, що лежить.** Однофарбовий відтиск з одної з 4-х дошок. 21,5 x 35 см.
52. **Перед дзеркалом.** Кольорова ліногравюра, 5 дошок. 33,5 x 22,5 см.

53. **Вид старого Кам'яного мосту.** Гравюра. на дереві. 20 x 30 см.
54. **Етюд жіночої спини.** Лінгравюра. 21 x 9,5 см.
55. **Етюд: модель, що стоїть.** Лінгравюра. 21,5 x 10 см.
56. **Зламана верба.** Сепія, білила, олівець. 27 x 35,8 см.

1925 р.

57. **Праля.** Кольорова лінгравюра, 4 дошки, 7 фарб. 45,5 x 32,5 см.
*58. **Праля.** Відтиск іншими фарбами. 45,5 x 32,5 см.
*59. **Портрет В. С. І.** Кольорова лінгравюра, 3 дошки. 24,5 x 21,5 см.
*60. **Випуск сталі. Завод „Серп і Молот" (Москва).** Кольорова лінгравюра, 5 дошок. 51 x 31 см.
61. **Електромолот. Завод „Серп і Молот" (Москва).** Кольорова лінгравюра, 3 дошки. 31,8 x 27,5 см.
62. **Заводський двір. Завод „Серп і Молот" (Москва).** Кольорова лінгравюра, 4 дошки, 5 фарб. 39,5 x 48,5 см.
*63. **Лірник.** Кольорова лінгравюра, 4 дошки. 45 x 40 см.

*64. **Сільський швець з серії „Побут, що зникає“.** Кольорова ліногравюра. 30 x 35 см.

1926 р.

*65. **Повітка.** Кольорова ліногравюра, 4 дошки. 20,5 x 36 см.

66. **Прокатний цех. Завод „Серп і Молот“ (Москва)** Кольорова ліногравюра, 5 дошок, 7 фарб. 42 x 49 см.

*67. **Мережниця.** Кольорова ліногравюра, 5 дошок. 48 x 40 см.

1927 р.

68. **Пряха.** Офорт, м'який лак, акватинта. 46,8 x 35,2 см.

69. **Кузня в провінції.** Гравюра чорною манірою. 41 x 44,4 см.

70. **Портрет матері.** Олія, пап'є-маше. 5 x 4,5 см.

71. **Портрет батька.** Олія, пап'є-маше 5 x 4,5 см.

72. **Інтер'єр.** Пастель, гуаш, олівець. 60 x 46,5 см.

1928 р.

*73—78. **Шість заставок і кінцівок.** Гравюри на дереві.

79. **Портрет художника А. А. Суворова.** Олія, пап'є-маше. 15,5 x 11 см.

1930 р.

*80. **Підпасок** Кольорова ліногравюра, 7 дошок. 49,5 x 35 см.

1931 р.

81. **Коло верстату.** Офорт, акватинта. 26,7 x 22,5 см.

82. **Полудень.** Офорт, акватинта. 32,8 x 39,5 см.

83. **Будівництво домни № 1. Кузнецькбуд,** Гуаш, пастель, олівець. 75 x 56 см.

84. **Будівництво домни № 2. Кузнецькбуд,** Гуаш, пастель, олівець. 75 x 56 см.

1932 р.

*85. **Біметалевий цех. Завод „Серп і Молот" (Москва).** Кольорова ліногравюра, 6 дошок. 30 x 39 см.

86. **Пам'ятка: 40 років літературної діяльності О. М. Горького.** Ліногравюра. 23 x 17,8 см.

*87. **Будівництво мартенівського цеху. Кузнецькбуд.** Кольорова ліногравюра, 3 дошки, 48,5 x 66,5 см.

1933 р.

88. **„Сибіряков“ у льодовому полі.** Кольорова ліногравюра, 2 дошки. 16,8 x 23,7 см.
89. **Коло верстату.** Гуаш, олівець. 22,6 x 61 см.
90. **Розбор бунта пшениці. Феодосія.** Гуаш. 42,7 x 51 см.
91. **Іноземний пароплав у Феодосійському порту.** Гуаш. 42,7 x 51 см.
92. **Вантаження вугілля на грецький пароплав. Феодосія.** Гуаш. 42,7 x 51 см.
93. **Механічні перевантажувачі у Феодосійському порту.** Гуаш. 42,7 x 51 см.
94. **Вантаження пшениці. Феодосія.** Гуаш. 42,7 x 51 см.
95. **Вантаження пшениці на іноземний пароплав. Феодосія.** Гуаш. 42,7 x 51 см.
96. **Відлив сталі. Завод „Серп і Молот“ (Москва).** Кольорова ліногравюра, 6 дошок. 52,5 x 39,7 см.

1934 р.

97. **Етюд.** Монотипія. 50 x 36,7 см.
*98. **Арктика.** Кольорова ліногравюра, 3 дошки, 8 фарб. 31 x 40,5 см.

1935 р.

*99. **Бандажний цех Таганрозького заводу.** Кольорова ліногравюра, 6 дошок. 54,5 x 43,7 см.
100. **Етюд до гравюри „Бандажний цех“,** Олівець, білила. 28 x 17,5 см.
101. **Музей Революції у Москві.** Кольорова ліногравюра, 6 дошок. 23,4 x 30 см.
102. **Кооперативний баркас.** Кольорова ліногравюра, 6 дошок. 29,7 x 36,5 см.
103. **Будівництво доменного цеху. Кузнецькбуд.** Кольорова ліногравюра, 6 дошок. 43,3 x 31 см.
104. **1905 рік.** Кольорова ліногравюра, 6 дошок. 59,3 x 47,3 см.

1936 р.

105. **Букет.** Кольорова ліногравюра, 8 дошок, 17 фарб. 51,5 x 40 см.
106. **Червонопрапорна домна № 4. Макіївка.** Гуаш, олівець. 75 x 56 см.

107. **Фонтан „Нептун“. Петергоф.** Гуаш, олівець. 36,8 x 41,7 см.
108. **У парку. Петергоф.** Гуаш, олівець. 37,5 x 45,7 см.
109. **Пейзаж.** Гуаш. 36,6 x 44,7 см.
110. **Жоржини.** Гуаш. 79,3 x 52,2 см.
111. **Відлив чавуну на конвеєр. Макіївка.** Кольорова ліногравюра, 6 дошок. 44,3 x 34,5 см.
112. **Перший радянський блюмінг. Макіївка.** Кольорова ліногравюра, 9 дошок. 88,8 x 63,5 см.
113. **Домна вночі. Макіївка.** Кольорова ліногравюра, 7 дошок. 74,5 x 55,4 см.
114. **Навесні, нарис. Абрамцево.** Гуаш. 37,2 x 46,4 см.
115. **Весна. Абрамцево.** Гуаш. 47 x 37,2 см.
116. „ „ „ 48 x 36,2 см.
117. **Домна № 6. Макіївка.** Кольорова ліногравюра, 6 дошок. 43,7 к 34,4 см.

1937 р.

118. **Учбовий парусник „Вега“.** Кольорова ліногравюра, 7 дошок. 41,3 x 32,6 см.
119. **Жоржини.** Кольорова ліногравюра, 9 дошок, 20 фарб. 50,8 x 37,3 см.

120. **Осінь. Кузьминки.** Кольорова ліногравюра, 7 дошок, 9 фарб. 43,7 x 33,3 см.

1938 р.

121. **Портрет К. Є. Ворошилова.** Гравюра чорною манірою, кольоровий віддрук. 53,7 x 37,5 см.
122. **Портрет К. Є. Ворошилова.** Гравюра чорною манірою, віддрук чорною фарбою. 53,7 x 37,5 см.
123. **Портрет Й. В. Сталіна.** Гравюра чорною манірою, кольоровий віддрук.
124. **Портрет Й. В. Сталіна.** Гравюра чорною манірою, віддрук чорною фарбою. 53,7 x 37,5 см.
125. **Похмурий день.** Гуаш. 48 x 58 см.
126. **Букет.** Гуаш, олівець. 59 x 49 см.

Роботи, позначені зіркою (*),—власність Держ. Музею Образотворчих Мистецтв ім. О. С. Пушкіна в Москві.

СПИСОК

найважливіших музеїв, які мають твори І. О. Соколова

1. Держ. музей Образотворчих мистецтв ім. О. С. Пушкіна. Кабінет Гравюр. Москва.
2. Держ. Третьяковська Галерея. Москва.
3. Музей Центрального Будинку Червоної Армії. Москва.
4. Держ. Руський Музей. Ленінград.
5. Центр. Музей Татарської АРСР. Казань.
6. Держ. Музей Вірменії. Ереван.
7. Держ. Галерея ім. І. К. Айвазовського. Феодосія.
8. Пермська Художня Галерея. Пермь.
9. Уфимська Картинна Галерея. Уфа.
10. Міський Музей, Златоуст.
11. Міський Музей, Таганрог.
12. Міський Музей, Бійськ.
13. Міський Музей, Барнаул.
14. Українська Картинна Галерея. Харків.
15. British National Gallery. Лондон.

та інш.

ІЛЮСТРАЦІЇ

К. Є. Ворошилов. 1933. Гравюра чорною манірою

Туалет. 1922. Кольорова ліногравюра.

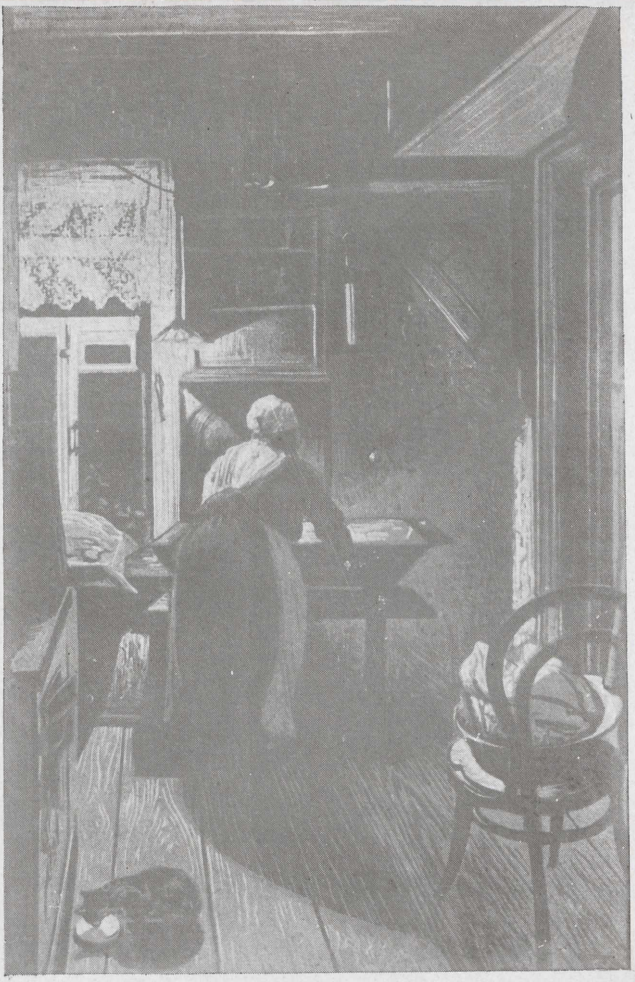

Праля. 1925. Кольорова ліногравюра.

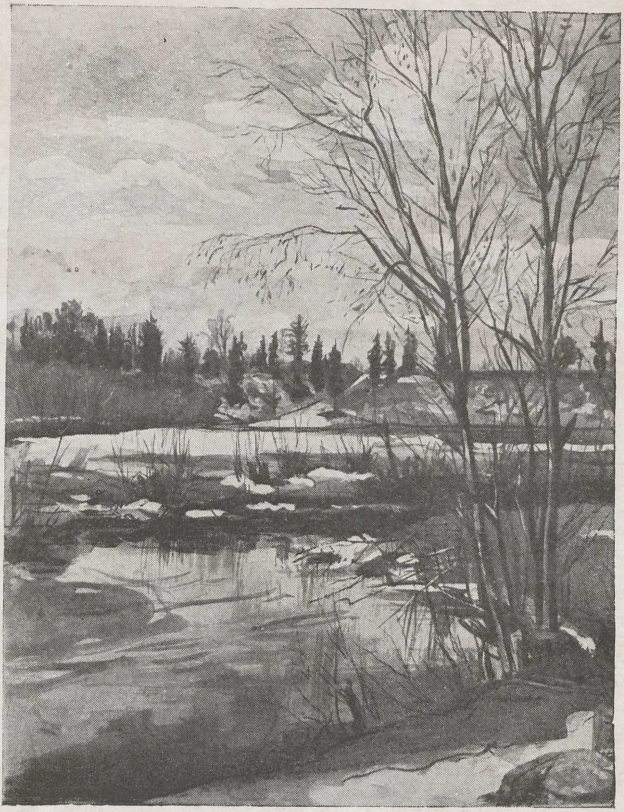

Весна. Абрамцево. 1936. Гуаш.

Мережниця. 1926. Кольорова ліногравюра.

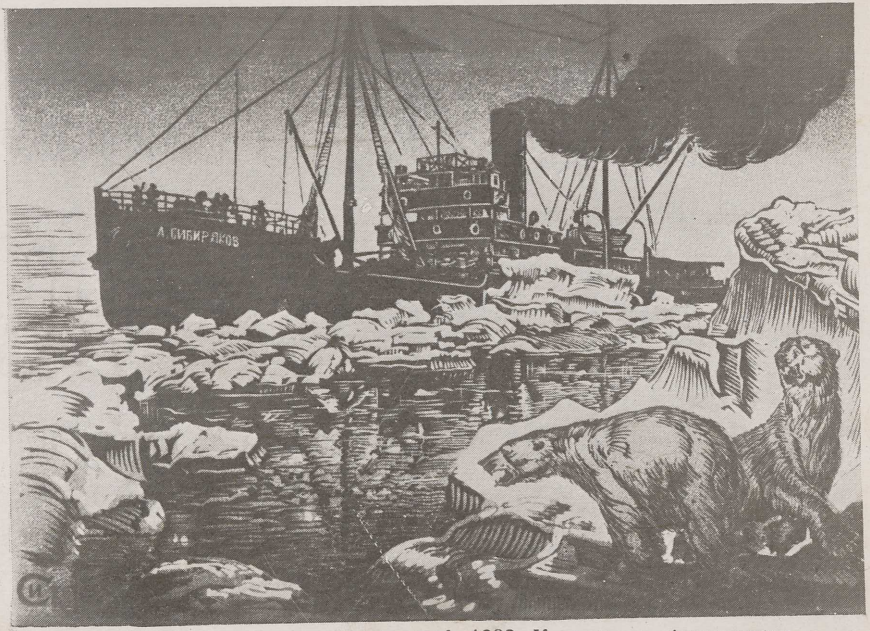

„Сибіряков“ у льодовому полі. 1933. Кольорова ліногравюра.

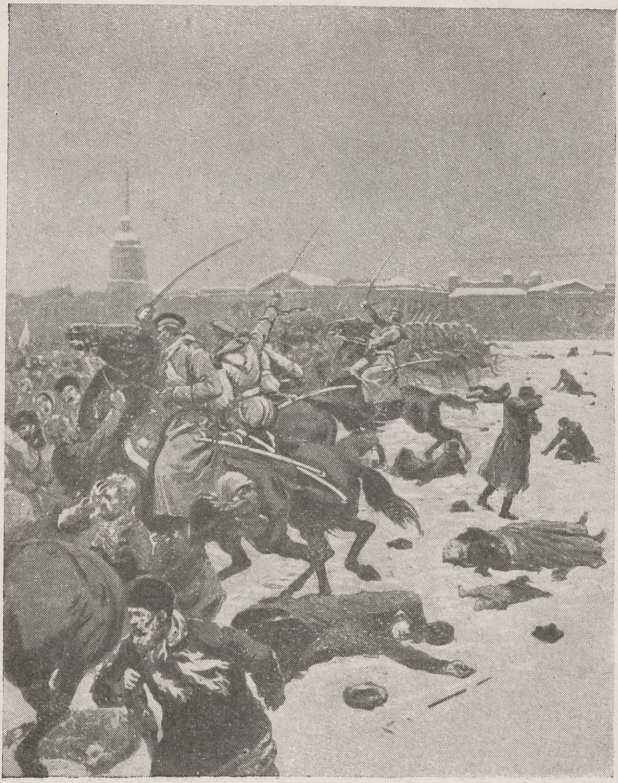

1905 рік. Кольорова ліногравюра.

Червонопрапорна домна № 4. Макіївка. 1936.
Кольорова ліногравюра.

Д Л Я Н О Т А Т О К

Уповноваж. Харк. Облліту № 22674 11/I 1939 р.
Друк. Книжкової палати УРСР. Зам. № 1458. Тир. 450

Ціна 75 коп.